

Výskum v spoločenských vedách

Mgr. BcA. Miroslav Vlček

FAVBP14 Bakalársky seminár III

Podzim 2017

Pojmový aparát

- Hypotéza
- Teória (hovorový vs. vedecký význam)
- Generalizácia

BLAIKIE, N. (2000). Designing Social Research. The Logic of Anticipation. Cambridge: Polity Press

Indukcia

- Mnoho pozorovaní, meraní => zovšeobecnenia
- Žiadne predpoklady, teórie, hypotézy => ísť do výskumu s čistou hlavou, objektívne, odosobnené, bezpredsudkové pozorovanie
- 4 hlavné kroky:
 - Zaznamenať všetky fakty bez akejkoľvek selekcie
 - Analyzovať tieto fakty, porovnať, klasifikovať (bez použitia hypotéz)
 - Z analýzy induktívne vypožorovať generalizácie
 - Podrobiť generalizácie ďalšiemu testovaniu

Indukcia - kritika

- Zovšeobecňovanie:
 - môže byť mechanické,
 - založené na malom počte pozorovaní
 - možnosť objektivity?
- Závery sú vždy len predbežné!

Čo znamená zaznamenať?

Dedukcia

- Z pozorovaní nemožno vyvodzovať závery.
- Zber dát je subjektívny.
- Predbežné odpovede a hypotézy vychádzajúce z teórií => ladí teória s nimi?

- Falzifikácia!

Dedukcia - kritika

- Ako môžeme odmietnuť niektoré hypotézy, keď podľa deduktivcov je pozorovanie subjektívne?
- Potrebujú indukciu na to, aby mali čo vyvracať.
- Prísne sledovanie deduktívnej stratégie môže potlačiť kreativitu a tým limitovať vedecký prínos.

Retroduktívna stratégia

- Pozorujeme pravidelnosti (ako u deduktívcov).
- Výskumník má mať nejakú predstavu o spôsobe skúmania, ale nemá byť striktná.
- Ak štruktúry a mechanizmu určitého fenoménu doposiaľ nikto nepozoroval => hypotetický model (teze).
- Hypotetický model dáva výskumu cieľ.
- Z hypotetického modelu vytvoriť model popisujúci realitu.

Abduktívna stratégia

- Realita je sociálny konštrukt.
- Nie je možné realitu poznať úplne.
- Vedomosť v sociálnych vedách vzniká zo zdieľaných vedomostí ľudí.

- Objekty záujmu:
 - Činnosť aktérov
 - Jazyk (v ňom je prístupná činnosť aktérov)
 - Aktéri konštruujú zmysle, len keď je realita prerušená (vedcom)

ČO?

Indukcia, abdukcia

PREČO?

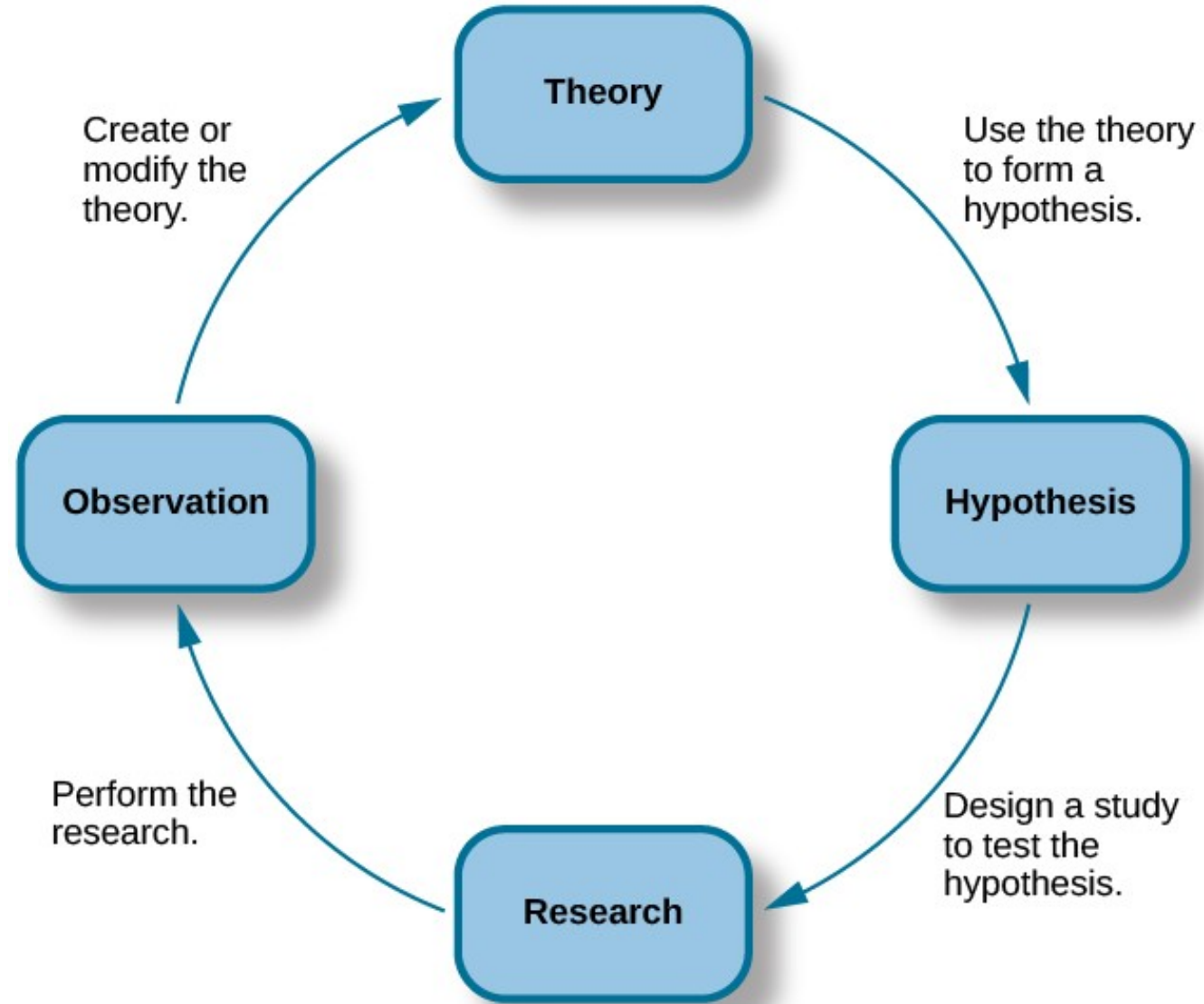
Kombinácia,
abdukcia, tak
trochu každá

AKO?

Kombinácia

Table 4.1 The logic of four research strategies

	Inductive	Deductive	Retroductive	Abductive
Aim	To establish universal generalizations to be used as pattern explanations	To test theories to eliminate false ones and corroborate the survivor	To discover underlying mechanisms to explain observed regularities	To describe and understand social life in terms of social actors' motives and accounts
From	Accumulate observations or data	Borrow or construct a theory and express it as an argument	Document and model a regularity	Discover everyday lay concepts, meanings and motives
	Produce generalizations	Deduce hypotheses	Construct a hypothetical model of a mechanism	Produce a technical account from lay accounts
To	Use these 'laws' as patterns to explain further observations	Test the hypotheses by matching them with data	Find the real mechanism by observation and/or experiment	Develop a theory and test it iteratively

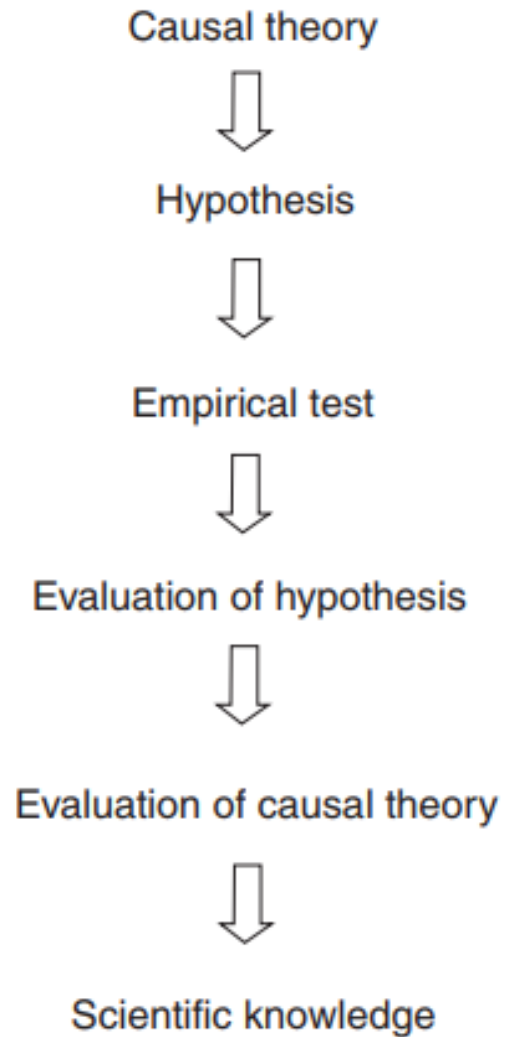
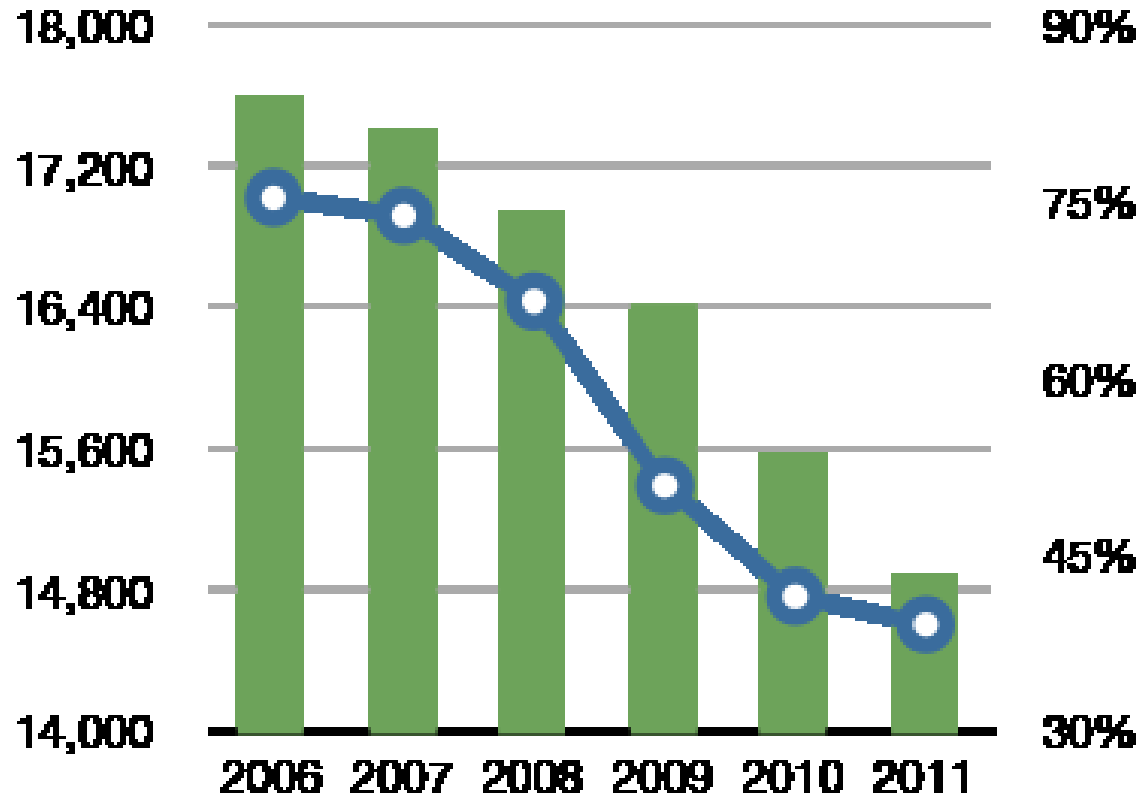

Figure 1.1. The road to scientific knowledge.

Korelace vs. kauzalita?

Premenné?

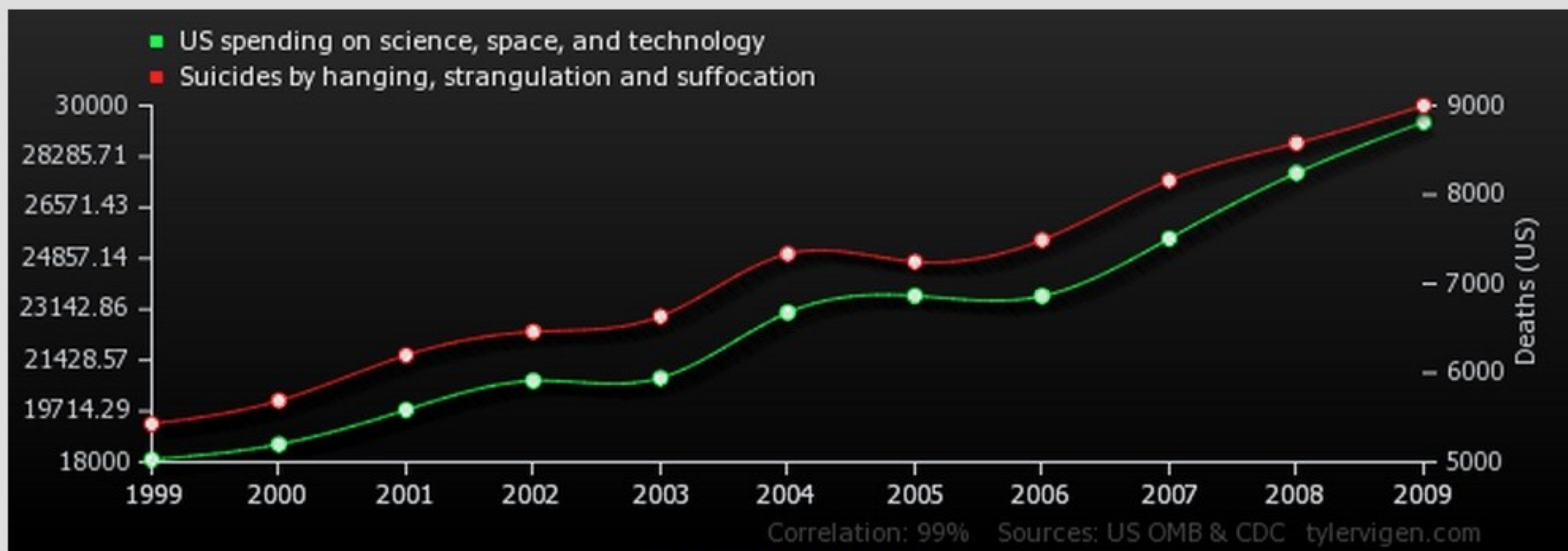
Internet Explorer vs Murder Rate

○ Murders in US

■ Internet Explorer Market Share

US spending on science, space, and technology correlates with Suicides by hanging, strangulation and suffocation

[Upload this chart to imgur](#)

Ako na to?

- Ak odoberiem jednu premennú, bude druhá stále vyzerat' rovnako?
- Môže byť vo vzt'ahu iná premenná, ktorá spôsobuje daný výsledok?

Ľudia nechodia do kina, pretože je drahé.

- Operacionalizácia:

- “Chodiť do kina”,
- Počet návštevníkov,

“drahé kino”
cena

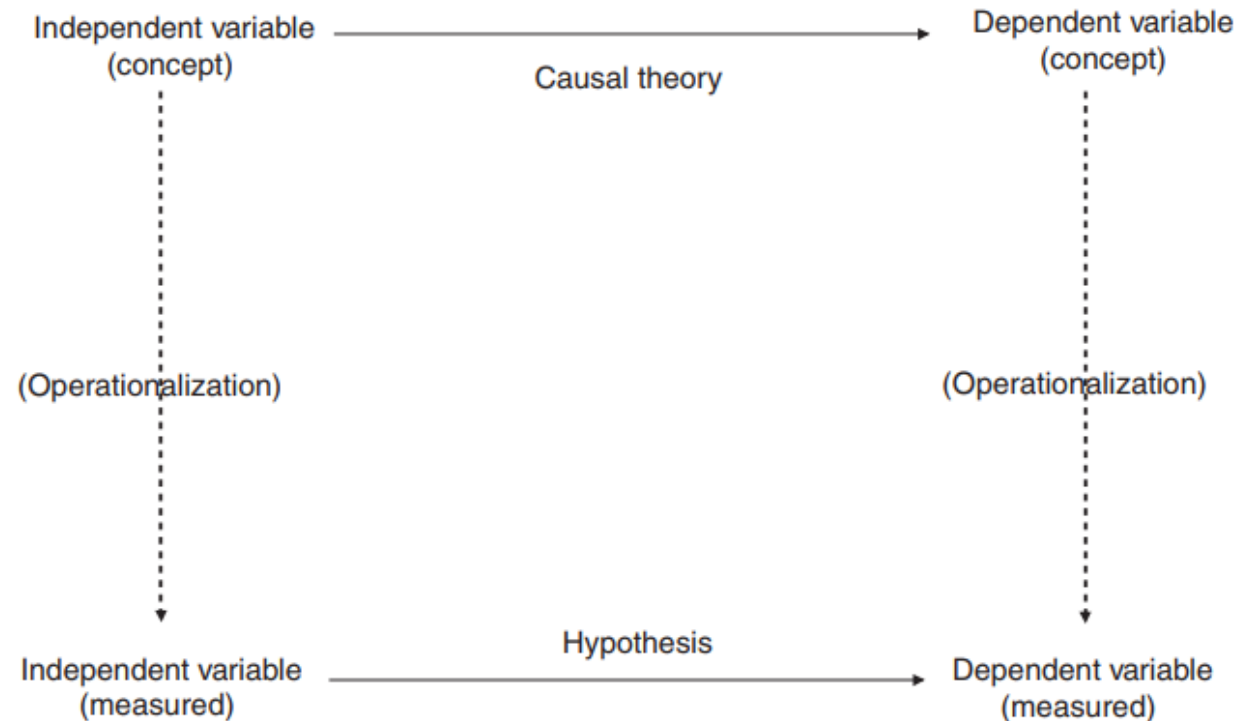

Figure 1.2. From theory to hypothesis.

Kvalitatívny vs. kvantitatívny výskum

Kvalitatívny výskum

- Interpretácia, kódovanie, abstrakcia, prípadové štúdie, porozumenie, interpretácia, intersubjektivita.
- Rozhovory (hĺbkové, pološtrukturované)
- Focus groupy
- Pozorovanie (etnografické)
- Analýza dokumentov/textov (neštatistická)

Kvantitatívny výskum

- Vyvodenie generalizácii, testovanie hypotéz, dedukcia, operacionalizácia premenných, zber empirických dát, štatistika.
- Dotazník (štrukturovaný)
- Analýza (tvrdých) dát (štatistická)
- Formalizované modelovanie

Zapamätajme si

- Hypotéza
- Teória
- Generalizácia
- Indukcia/dedukcia(/retrodukcia/abdukcia)
- Korelácia neznamená kauzalitu
- Premenné
- Kvalita vs. kvantita

<http://gen.lib.rus.ec>

Nabudúce...

- Ako pripraviť dobrý projekt?